

Dansk Kvalitetsdatabase for Livmoderhalskræftscreening

Deltagelsen i screeningsprogrammet er fortsat lavere end ønsket. Fokus på resultater af differentieret HPV-screening, svartider og opfølgning ved svære celleforandringer.

Resultater fra årsrapporten 1. januar 2022 – 31. december 2022. Dansk Kvalitetsdatabase for Livmoderhalskræftscreening, Regionernes Kliniske Kvalitetsudviklingsprogram (RKKP).

Formålet med databasen er at monitorere og udvikle kvaliteten af det nationale screeningsprogram for livmoderhalskræft, hvor kvinder i aldersgruppen 23-64 år tilbydes regelmæssig screeningsundersøgelse.

Det totale antal af undersøgte celleprøver ligger i det aktuelle år på 378.212, hvilket inkluderer både cytologi- og HPV-undersøgte prøver. Der ses en stigning i det totale antal prøver for 2022 i forhold til de to tidligere år. Dette skyldes delvist, at der fra 2022 medtages selvopsamlede prøver i opgørelsen. Selvopsamlede prøver tilbydes nu i de fleste regioner ved manglende deltagelse efter invitation og påmindelse.

I begyndelsen af 2021 blev differentieret HPV-screening indført – nu tilbydes halvdelen af de 30-59-årige kvinder undersøgelse for højrisiko-HPV, mens den anden halvdel tilbydes cytologibaseret screening som hidtil. Kvinder i alderen 60-64 år tilbydes fortsat HPV-baseret screening, og yngre kvinder (23-29-årige) fortsat cytologibaseret screening.

Screeningsdeltagelse og dækningsgrad af programmet ligger under de fastsatte standarder. Andelen af kvinder, der deltog i livmoderhalskræftscreening indenfor 1 år efter invitation, ligger nu på 60,5 %, mens dækningsgraden af programmet er 74,1 %. Ved dækningsgrad opgøres andel screenede ud af alle kvinder i målgruppen indenfor 3,5 og 5,5 år afhængig af alder. Der observeres variation i deltagelse mellem regioner og kommuner. Manglende eller forsinket deltagelse kan betyde, at celleforandringer ikke opdages i tide. Det anbefales, at invitationer og påmindelser om screening sprogligt forenkles. Praktiserende læger opfordres til at være opmærksomme på at tilbyde undersøgelse til ikke-screenede kvinder ved fremmøde i almen praksis af anden årsag.

Svartid opgøres ved andel af celleprøver, hvor undersøgelsesresultatet afsendes til kvinden indenfor 10 hverdage. Standarden på 95% opfyldes ikke på landsplan, og der ses store regionale variationer. Kun to regioner opfylder standarden, mens svartiden bør forbedres i Region Sjælland, Midtjylland og Nordjylland. Det anbefales at enheder, der ikke opfylder svartiden sætter fokus på arbejdets organisering og prioritering.

Andelen af kvinder, der mangler opfølgning af svære celleforandringer indenfor 180 dage, ligger nu på 2,0 % på landsplan. Variationen mellem regionerne er lav, dog opfyldes standarden ikke i to regioner. For at sikre opfølgning sendes påmindelse til prøvetagende læge, som har ansvaret for at

patienten følges korrekt. Derudover sendes nu direkte prøvesvar til patienten via e-Boks. Prøver, der ikke er fulgt op rettidigt, gennemgås regionalt.

Patologiafdelinger anbefales løbende at overvåge og kvalitetssikre resultaterne fra deres HPV-analyser. Andelen af positive HPV-prøver ligger samlet på 5,6 % for kvinder i aldersgruppen 60-64, og resultatet er ensartet regionerne imellem.

For antallet af nye tilfælde af livmoderhalskræft er standarden opfyldt med 275 nye tilfælde i aktuelle år. Styregruppen anbefaler, at den enkelte patologiafdeling foretager lokal audit ved alle nye tilfælde af livmoderhalskræft, og at auditresultaterne samlet monitoreres med henblik på at afklare, om der er et læringspotentiale.

Der sker en stor udvikling i organiseringen af screeningsprogrammet, og databasen vil fremadrettet fortsat have fokus på opgørelser af den differentierede implementering af HPV-screening. Derudover arbejdes med udvidelse af området angående opfølgning efter svære celleforandringer.

Årsrapporten har været til kommentering i regionerne. Hele årsrapporten kan læses på sundhed.dk ([Dansk Kvalitetsdatabase for Livmoderhalskræftscreening - DKLS - sundhed.dk](http://sundhed.dk))

Forfattere (styregruppens medlemmer):

Reza Serizawa, Marianne Waldstrøm, Berit Andersen, Anna Poulsgaard Frandsen, Rouzbeh Salmani, Susanne Nielsen, Kirsten Jochumsen, Kirubakaran Balasubramaniam, Jeppe Bennekou Schroll, Doris Schledermann, Maja Ulrikka Bruun Laustsen, Elsebeth Lyng, Mette Høyrup, Petra Birgitta Hall, Else Helene Ibfelt.

Interessekonflikter:

RS er konsulent for Merck. BA og EL deltager i projekter, der inkluderer HPV-test kits fra Roche.

